

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
к. філософ. н., доцент
ПЕДАГОГІЧ.М. Євигуца
2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації
Протокол №10 від 18.05.2023 р.

Завідувач кафедри к. філософ. н., доцент
В.П. Культенко

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Журналістика»
С.В. Харченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інформаційне та цивільне право»

спеціальність – 061 «Журналістика»
освітня програма «Журналістика»
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: к. ю. н., доц. кафедри філософії та
міжнародної комунікації Харчук О.О.

Київ – 2023

**1. Опис навчальної дисциплін
«Інформаційне та цивільне право»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	061 журналістика	
Освітня програма	журналістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—	
Форма контролю	іспит (3 семестр, 2 курс)	
Показники навчальної дисципліни для денної форми та скороченого терміну навчання		
	денна форма навчання	скорочений термін навчання
Рік підготовки	2	-
Семестр	1	-
Лекції	15	-
Практичні, семінарські заняття	30	-
Лабораторні заняття	—	-
Самостійна робота	75	-
Індивідуальні завдання	—	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	2 5	-

2. Мета завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у отриманні здобувачами вищої освіти комплексу знань про систему інформаційного права, його сутність, поняття, методи та зміст і практичних знань стосовно значення норм та інститутів цивільного права, правового регулювання цивільних відносин в Україні, а також формування певних вмінь та навичок щодо застосування на практиці норм чинного законодавства.

Завдання курсу:

- ознайомити з понятійним апаратом курсу;
- сформуванню у студентів навички щодо застосування норм інформаційного права у майбутній практичній діяльності;
- розкрити сутність правового регулювання інформаційних правовідносин;
- з'ясувати значення та змісту основних категорій інформаційного права;
- ознайомити з основними положеннями цивільного законодавства і його окремими інститутами;
- проаналізувати науково-теоретичні надбання науки цивільного права;
- сприяти розвитку навичок самостійного вирішення практичних проблем цивільного законодавства, зокрема й у сфері інформаційних правовідносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- предмет, структуру, зміст курсу в обсязі робочої програми;
- правове регулювання доступу до інформації;
- правові засади інформаційної безпеки;
- питання захисту інформації;
- основні поняття, принципи, джерела цивільного права;
- умови виникнення, розвиток, та припинення цивільних правовідносин;
- положення українського законодавства у сфері цивільного права.

вміти:

- вести дискусію на належному теоретичному рівні стосовно різних понять інформаційного та цивільного права;
- аналізувати наукову літературу з дисципліни;
- проводити порівняльно-правовий аналіз;
- аналізувати і узагальнювати судову практику;
- тлумачити норми та застосовувати норми законодавства.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- **повного терміну денної (заочної) форми навчання;**
- **скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Тема 1. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти

Теорія інформації щодо розуміння суспільних відносин та її основні положення. Соціальні аспекти інформаційних відносин: психологічний, економічний, правовий, управлінський, кібернетичний. Поняття, сутність, зміст інформаційних правовідносин. Класифікація інформаційних правовідносин, їх види. Аспекти інформаційних правовідносин щодо провідних галузей права: конституційного, цивільного, адміністративного, кримінального. Принципи інформаційних правовідносин. Мова інформаційних правовідносин. Учасники (суб'єкти) інформаційних правовідносин, їх класифікація. Види суб'єктів інформаційних правовідносин за правовим статусом. Види суб'єктів інформаційних правовідносин щодо суспільної організації: приватні (фізичні) особи як суб'єкти інформаційного права; суспільні формування (громадські організації) як суб'єкти інформаційного права; приватні юридичні особи (юридичні особи, засоби масової інформації, органи місцевого самоврядування) як суб'єкти інформаційного права; держава та її органи як суб'єкт інформаційного права. Інформаційне забезпечення фізичних та юридичних осіб органами державної влади та місцевого самоврядування. Інформаційні служби органів державної влади та місцевого самоврядування. Інформаційний суверенітет держави. Гарантії інформаційного суверенітету України. Право на пошук, отримання, поширення інформації та інші права, закріплені за фізичними та юридичними особами за українським законодавством. Межі інформаційних прав людини в Україні.

Тема 2. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів

Поняття та сутність об'єктів інформаційних правовідносин, їх види. Інформація як основний об'єкт інформаційних правовідносин. Юридичні особливості інформації. Інформація як вид власності. Підстави виникнення права власності на інформацію. Поняття інформатизації. Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Особливості застосування їх у нормативних актах суб'єктами правотворчості в Україні. Види інформації за галузями застосування, її зміст. Зміст категорії «документ» в інформаційних відносинах. Класифікація інформації за правовим режимом доступу. Технічні засоби та технології як об'єкти в інформаційних відносинах. Бази даних та знань як об'єкти інформаційних відносин. Інформатизація як об'єкт інформаційних правовідносин. Поняття та сутність інформаційних ресурсів. Державна інформаційна політика як об'єкт правовідносин. Інформаційна культура як об'єкт правовідносин. Інформаційна безпека як об'єкт правовідносин. Класифікація об'єктів інформаційних правовідносин за сферами законодавчого регулювання. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти інформаційного права. Засоби масової інформації як об'єкт інформаційних правовідносин. Архівна, бібліотечна та видавнича діяльність як об'єкти інформаційних правовідносин. Реклама, піар, недобросовісна конкуренція, інформаційна боротьба як об'єкти інформаційних правовідносин. Комп'ютерні програмні продукти: поняття, сутність, класифікація.

Тема 3. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації

Історія формування категорій національна безпека та «національні інтереси». Поняття національних інтересів та національної безпеки. Поняття та правові засади інформаційної безпеки України. Конституційне визначення способів захисту в інформаційних правовідносинах: право на самозахист в інформаційних відносинах; право на юридичну допомогу як інституція захисту прав суб'єктів суспільних відносин; право на захист через громадські утворення; право на звернення до органів державної влади як інституція в захисті інформаційних відносин; судовий захист інформаційних відносин. Визначення компетенції державних органів влади в Конституції України щодо регулювання та захисту інформаційних відносин в Українській державі. Види загроз безпеці суб'єктів інформаційних правовідносин в інформаційній сфері. Правові засади захисту об'єктів інформаційних правовідносин від загроз в інформаційній сфері. Інформаційна безпека людини й суспільства. Правові засади охорони комерційної, банківської таємниці та персональних даних в Україні. Правовий захист інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних систем від загроз несанкціонованого та неправомірного впливу сторонніх осіб. Забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет. Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки. Поняття та напрями державної інформаційної безпеки. Види загроз національній безпеці в інформаційній сфері. Принципи правового регулювання напрямів інформаційної безпеки. Державно-правовий механізм інформаційної безпеки в Україні. Інституціональний механізм інформаційної безпеки. Міжнародно-правові основи інформаційної безпеки. Особливості організації захисту інформації в автоматизованих (комп'ютерних) системах. Правові аспекти захисту інформації в автоматизованих системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Національна система конфіденційного зв'язку. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Загальна характеристика цивільного права. Поняття та особливості цивільного правовідношення

Основні функції та принципи цивільного права. Завдання та система цивільного права. Поняття цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства. Основні риси цивільного права зарубіжних країн. Порівняльне цивільне право. Цивільне право як наука та навчальна дисципліна. Місце цивільного права в системі правових галузей. Актуальні проблеми подальшого розвитку цивільного права України. Поняття та особливості цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Здійснення цивільних прав. Захист цивільних прав. Відповідальність у цивільному праві. Поняття цивільно-правової відповідальності. Форми і види цивільно-правової відповідальності. Склад правопорушення та умови цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від відповідальності.

Тема 2. Об'єкти цивільних прав. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Майно. Гроші, валютні цінності та цінні папери як об'єкти цивільних прав. Дії, послуги та зобов'язальні вимоги як об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага як об'єкт цивільних прав. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Правоздатність і дієздатність фізичної особи. Ім'я та місце проживання фізичної особи. Безвісна відсутність. Визнання особи померлою. Опіка та піклування. Поняття та правова природа особистих немайнових прав. Види та система особистих немайнових прав фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують фізіологічне (природне) існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист особистих немайнових прав фізичних осіб. Поняття та ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. Створення, державна реєстрація, ліквідація та реорганізація юридичних осіб. Філії та представництва юридичних

осіб. Підприємницькі товариства. Поняття та види підприємницьких товариств. Поняття та види господарських товариств. Держава та територіальні громади як суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття і ознаки держави та територіальних громад як суб'єктів цивільних правовідносин. Участь держави та територіальних громад у цивільних правовідносинах та її правові форми. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів.

Тема 3. Правочини. Представництво і довіреність

Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Форма правочину. Правочини, які можуть вчинятися усно. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від угоди. Поняття недійсності правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин угоди. Правові наслідки фіктивного та удаваного правочину. Момент недійсності правочину. Поняття та підстави цивільного представництва. Суб'єктний склад правовідносин у представництвом. Правочини, які можуть вчинятися представником. Правові наслідки вчинення правочину представником. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Комерційне представництво. Представництво за законом та за довіреністю. Поняття, форма та види довіреності. Строк чинності довіреності. Підстави припинення представництва за довіреністю. Передоручення повноважень представника іншій особі.

Тема 4. Строки та терміни. Позовна давність

Поняття цивільно-правового строку та терміну. Види строків та термінів у цивільному праві. Початок перебігу строку в цивільному праві. Правила закінчення перебігу строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Строки виникнення та здійснення цивільних прав. Строки виконання цивільних обов'язків. Строки захисту цивільних прав. Претензійні строки. Присікальні строки. Гарантійні строки набувальної давності. Поняття та значення позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності. Порядок обчислення строку позовної давності. Початок перебігу строку позовної давності. Позовна давність у разі заміни сторін у зобов'язанні. Зупинення перебігу строку позовної давності. Переривання перебігу строку позовної давності. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки закінчення строку позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 5. Право власності. Володіння. Захист права власності

Поняття права власності. Способи набуття і припинення права власності. Право приватної власності фізичних осіб. Загальні положення. Поняття та історія становлення права приватної власності фізичних осіб. Умови виникнення і припинення права приватної власності громадян. Здійснення громадянами права приватної власності. Право власності кооперативів. Право власності господарських товариств. Право власності громадських об'єднань. Право державної власності. Право комунальної власності. Право спільної власності. Право спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності. Поняття та види інших речових прав. Ознаки інших речових прав. Сервітути. Емфітевзис та суперфіцій. Співвідношення права власності та інших речових прав на майно. Володіння. Захист права власності. Основні засади захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності. Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Правове регулювання комерційних позначень. Правова охорона комерційного (фірмового) найменування. Правова охорона торговельної марки. Правова охорона географічних зазначень. Правова охорона нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності. Правова охорона наукового відкриття. Правова охорона компонування інтегральної мікросхеми. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Правова охорона селекційних досягнень. Правова охорона комерційної таємниці.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	ти жн і	у сь о го	у тому числі					у сь- ого	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО Семестр III (іспит)														
Тема 1. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти	1	13	2	4			7							
Тема 2. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів	3	13	2	4			7							
Тема 3. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації	5	14	2	4			8							
Разом за модулем 1		40	6	12			22							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО														
Тема 1. Загальна характеристика цивільного права. Поняття та особливості цивільного правовідношення	7	16	2	2			12							
Тема 2. Об'єкти цивільних прав. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	9	16	2	4			10							
Тема 3. Правочини. Представництво і довіреність	11	16	2	4			10							
Тема 4. Строки та терміни. Позовна давність	13	16	2	4			10							
Тема 5. Право власності. Володіння. Захист права власності	15	16	2	4			10							
Разом за модулем 2		80	10	18			52							
Усього годин		120	15	30			75							

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	«ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО» Семестр III	
1.	Тема 1. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти	4
2.	Тема 2. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів	4
3.	Тема 3. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації	4
4.	Тема 4. Загальна характеристика цивільного права. Поняття та особливості цивільного правовідношення	2
5.	Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	4
6.	Тема 6. Правочини. Представництво і довіреність	4
7.	Тема 7. Строки та терміни. Позовна давність	4
8.	Тема 8. Право власності. Володіння. Захист права власності	4
	Усього	30

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Не передбачено навчальним планом	

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти	7
2.	Тема 2. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів	7
3.	Тема 3. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації	8
4.	Тема 4. Загальна характеристика цивільного права. Поняття та особливості цивільного правовідношення	12
5.	Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	10
6.	Тема 6. Правочини. Представництво і довіреність	10
7.	Тема 7. Строки та терміни. Позовна давність	10
8.	Тема 8. Право власності. Володіння. Захист права власності	10

8. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ, КОМПЛЕКТИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З КУРСУ «ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

1. Інформаційне право як наука та навчальна дисципліна.
2. Інформаційне право як галузь національного права.
3. Система інформаційного права та її складові.
4. Структура інформаційного законодавства.
5. Зв'язок інформаційного права з іншими галузями права.

6. Право на пошук та отримання документованої інформації із державних інформаційних ресурсів.
7. Свобода доступу до інформації.
8. Правове регулювання доступу до інформації, що є власністю держави.
9. Правове забезпечення інформаційної безпеки у мережі Інтернет.
10. Відповідальність за правопорушення в галузі масової інформації.
11. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави.
12. Зберігання і користування архівними документами.
13. Міждержавне співробітництво у сфері масової інформації.
14. Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають у діяльності друкованої преси й електронних засобів масової інформації. Основні джерела права інтелектуальної власності. Співвідношення інформаційного права з міжгалузевими синтетичними правовими інститутами та комплексними галузями права.
15. Поняття інформації з обмеженим доступом.
16. Суб'єкти й об'єкти інформаційних правовідносин у сфері державної таємниці.
17. Державне регулювання роботи з персональними даними. Правове регулювання захисту права на приватність та транскордонні потоки персональних даних.
18. Загальна характеристика цивільного законодавства.
19. Порівняльне цивільне право.
20. Цивільне право як наука та навчальна дисципліна.
21. Поняття та особливості цивільного правовідношення.
22. Елементи цивільного правовідношення. Здійснення цивільних прав. Захист цивільних прав.
23. Відповідальність у цивільному праві.
24. Поняття цивільно-правової відповідальності.
25. Форми і види цивільно-правової відповідальності.
26. Склад правопорушення та умови цивільно-правової відповідальності.
27. Підстави звільнення від відповідальності.
28. Поняття об'єктів цивільних прав.
29. Речі як об'єкти цивільних прав.
30. Майно.
31. Гроші, валютні цінності та цінні папери як об'єкти цивільних прав.
32. Дії, послуги та зобов'язальні вимоги як об'єкти цивільних прав.
33. Нематеріальні блага як об'єкт цивільних прав.
34. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права.
35. Правоздатність і дієздатність фізичної особи.
36. Ім'я та місце проживання фізичної особи. Безвісна відсутність.
37. Визнання особи померлою. Опіка та піклування.
38. Поняття та правова природа особистих немайнових прав.
39. Види та система особистих немайнових прав фізичної особи.
40. Особисті немайнові права, що забезпечують фізіологічне (природне) існування фізичної особи.
41. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
42. Захист особистих немайнових прав фізичних осіб.
43. Поняття та ознаки юридичної особи.
44. Види юридичних осіб.
45. Створення, державна реєстрація, ліквідація та реорганізація юридичних осіб.
46. Філії та представництва юридичних осіб.

47. Підприємницькі товариства. Поняття та види підприємницьких товариств
48. Поняття та види господарських товариств.
49. Держава та територіальні громади як суб'єкти цивільних правовідносин.
50. Поняття і ознаки держави та територіальних громад як суб'єктів цивільних правовідносин.
51. Участь держави та територіальних громад у цивільних правовідносинах та її правові форми.
52. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.
53. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів.
54. Поняття правочину. Види правочинів. Умови дійсності правочинів.
55. Тлумачення правочинів. Відмова від правочину.
56. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину.
57. Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону про вчинення правочину.
58. Представництво і довіреність.
59. Поняття та значення строків (термінів) у цивільному праві.
60. Види цивільно-правових строків і термінів.
61. Позовна давність.
62. Поняття права власності. Способи набуття і припинення права власності.
63. Право приватної власності фізичних осіб.
64. Поняття та історія становлення права приватної власності фізичних осіб.
65. Умови виникнення і припинення права приватної власності громадян.
66. Здійснення громадянами права приватної власності.
67. Право власності кооперативів.
68. Право власності господарських товариств.
69. Право власності громадських об'єднань.
70. Право державної власності.
71. Право комунальної власності.
72. Право спільної власності. Право спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності.
73. Поняття та види інших речових прав. Ознаки інших речових прав.
74. Сервітути. Емфітевзис та суперфіцій.
75. Співвідношення права власності та інших речових прав на майно.
76. Володіння. Захист права власності.
77. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності.
78. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом.
79. Спадкування за законом.
80. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину. Спадковий договір.
81. Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності.
82. Авторське право і суміжні права. Патентне право.
83. Правове регулювання комерційних позначень.
84. Правова охорона комерційного (фірмового) найменування.
85. Правова охорона торговельної марки.
86. Правова охорона географічних зазначень. Правова охорона нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності.

87. Правова охорона наукового відкриття. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Правова охорона селекційних досягнень. Правова охорона комерційної таємниці.
88. Поняття та значення договору. Види договорів.
89. Зміст договору. Укладення, зміна і розірвання договору.
90. Поняття виконання зобов'язань. Поняття належного виконання зобов'язання.
91. Суб'єкти виконання. Місце виконання. Строк (термін) виконання.
92. Загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань. Окремі способи забезпечення виконання зобов'язань.
93. Неустойка. Порука. Гарантія. Завдаток. Застава.
94. Припинення зобов'язань. Поняття та способи припинення зобов'язань. Окремі способи припинення зобов'язань.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Інформаційне право це:

1	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформаційних технологій;
2	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації й пов'язаних з нею інформаційних об'єктів;
3	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації;
4	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформації й інформаційних послуг.

2. Предметом інформаційного права є:

1	відносини в сфері інформаційних технологій;
2	інформаційні відносини;
3	інформаційно-електронні відносини;
4	усі зазначені відповіді вірні.

3. До загальної частини інформаційного права слід віднести інститути:

1	інформаційної безпеки, правового режиму інформації;
2	державної таємниці, захисту інформації;
3	інститут мережі Інтернет, інститут вільної преси;

4. Суб'єктами інформаційних відносин є:

1	громадяни, юридичні особи, держава;
2	біженці, держава, державні службовці;
3	інші держави, дієздатні громадяни України, особи без громадянства;
4	юридичні особи, громадяни України, біженці.

5. Назвіть індивідуальні характеристики інформації:

1	кількість, зміст, цінність, якість;
2	обсяг, кількість, оригінальність, таємність;
3	зміст, об'єм, закритість, ефективність;
4	зрозумілість, обсяг, якість, важливість.

6. Зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди припиняється у разі:

1	закінчення строку для передання результату;
2	передання результату особою, яка першою виконала завдання;
3	закінчення одного місяця з моменту сповіщення публічної обіцянки;

4	наявності підстав, передбачених п. "а" - "б".
---	---

7. Якому виду дієздатності фізичної особи відповідно належать наведені правомочності?

1. самостійно вчиняти дрібні побутові правочини	А. неповнолітня особа
2. самостійно укласти договір банківського вкладу (рахунку та розпоряджатися вкладом	В. особа, що не досягла 18 років, але є суб'єктом підприємницької діяльності
3. повна дієздатність	С. до 14 років

8. Форма сповіщення публічної обіцянки винагороди може бути?

(у бланку відповідей напишіть відповідь одним словом)

9. За невиконаними спільними зобов'язаннями щодо третіх осіб, з моменту припинення договору простого товариства, його учасники відповідають :

1	в порядку регресу;
2	субсидіарно;
3	солідарно;
4	свої часткою вкладу у спільну справу

10. Як співвідносяться подані визначення?

1. одна сторона зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони, яка в свою чергу зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу	А. позичка
2. одна сторона безоплатно передає або зобов'язується передати другій стороні річ для користування протягом встановленого строку	В. підряд
3. одна сторона, що здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується виконати за завданням замовника певну роботу, призначену для задоволення побутових та інших особистих потреб.	С. побутовий підряд

11. Зазначені юридичні особи за своїми зобов'язаннями відповідають у такому розмірі:

1. командитне товариство	А. в межах статутного фонду
2. акціонерне товариство	В. всім майном повних учасників, на яке може бути накладене стягнення
3. довірче товариство	С. у 5-кратному розмірі до внеску кожного учасника

12. Визначте відповідні строки позовної давності:

1. вимоги щодо неналежної якості роботи	А. один рік
2. щодо неустойки	В. десять років
3. щодо капітального будівництва	С. три роки

13. Цивільним законодавством регулюються такі відносини:

1	особисті немайнові відносини, що засновані на юридичній рівності всіх учасників
2	майнові відносини, що виникають між юридичними та фізичними особами
3	особисті немайнові та майнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленню, майновій самостійності їх учасників
4	майнові відносини, що виникають між фізичними особами

14. До вимог до письмової форми правочинів належать:

1	складання тексту договору на спеціально підготовленому бланку
2	нотаріальне посвідчення
3	печатка обох сторін
4	державна реєстрація

15. До загальних умов чинності правочину належать:

1	особа, що вчиняє правочин, повинна мати необхідний обсяг цивільної правоздатності
2	волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі
3	правочин має бути направлений на реальне настання правових наслідків, що обумовлені ним
4	правочин може вчинятись у довільній формі

16. До істотних умов цивільного договору належать:

1	Предмет
2	Ціна
3	термін дії
4	умови оплати

17. Формами неустойки є:

1	штраф і пеня
2	Альтернативна
3	штрафна і залікова
4	застава

18. Зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди припиняється у разі:

1	закінчення строку для передання результату;
2	передання результату особою, яка першою виконала завдання;
3	закінчення одного місяця з моменту сповіщення публічної обіцянки;
4	наявності підстав, передбачених п. "а" - "б".

19. Якому виду дієздатності фізичної особи відповідно належать наведені правомочності?

1. самостійно вчиняти дрібні побутові	А. неповнолітня особа
---------------------------------------	-----------------------

правочини	
2. самостійно укласти договір банківського вкладу (рахунку та розпоряджатися вкладом	В. особа, що не досягла 18 років, але є суб'єктом підприємницької діяльності
3. повна дієздатність	С. до 14 років

20. Якщо цивільним договором не встановлено вид неустойки, то застосовується?

(у бланку відповідей напишіть відповідь одним словом)

21. За невиконаними спільними зобов'язаннями щодо третіх осіб, з моменту припинення договору простого товариства, його учасники відповідають :

1	в порядку регресу;
2	субсидіарно;
3	солідарно;
4	свої часткою вкладу у спільну справу

22. Яким ознакам відповідають наведені нижче об'єкти цивільних прав?

1. можна поділити, без втрати їх цільового призначення	А. рухомі
2. речі, що можна вільно переміщувати у просторі	В. замінні
3. речі, що мають лише родові ознаки	С. подільні

23. Як називається один із етапів процедури укладання договору, що полягає у направленні пропозиції про укладення договору?

(у бланку відповідей напишіть відповідь одним словом)

24. За договором роздрібної купівлі-продажу продавець, який здійснює підприємницьку діяльність з продажу товару, зобов'язується передати покупцеві товар, що звичайно призначається для (оберіть правильну відповідь):

1	особистого використання;
2	використання з метою перепродажу;
3	виробничого використання;
4	торговельного використання;

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» 061 Журналістика	Кафедра філософії та міжнародної комунікації 2023/2024 н.р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 з дисципліни «Інформаційне та цивільне право»	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри _____ Культенко В.П.
Екзаменаційні питання:			
1. Розкрийте особливості дотримання статусу нейтралітету під час ведення бойових дій.			
2. Висвітліть особливості прогресивного розвитку міжнародного гуманітарного права в другій половині ХХ ст.			
Тестовий блок			
1. Інформаційне право це:			
1	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформаційних технологій;		
2	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації й пов'язаних з нею інформаційних об'єктів;		
3	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу створення, одержання, використання й поширення інформації;		
4	сукупність правових норм, що регулюють відносини з приводу інформації й інформаційних послуг.		
2. Журналіст – це _____			
3. До вимог письмової форми правочинів належать:			
1	складання тексту договору на спеціально підготовленому бланку;		
2	нотаріальне посвідчення;		
3	печатка обох сторін;		
4	державна реєстрація.		
4. Формами неустойки є:			
1	штраф і пеня;		
2	борг;		
3	штрафна і залікова;		
4	застава.		
5. Назвіть індивідуальні характеристики інформації:			
1	кількість, зміст, цінність, якість;		
2	обсяг, кількість, оригінальність, таємність;		
3	зміст, об'єм, закритість, ефективність;		
4	зрозумілість, обсяг, якість, важливість.		
6. Зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди припиняється у разі:			
1	закінчення строку для передання результату;		
2	передання результату особою, яка першою виконала завдання;		
3	закінчення одного місяця з моменту сповіщення публічної обіцянки;		
4	наявності підстав, передбачених п. "а" - "б".		
7. За невиконаними спільними зобов'язаннями щодо третіх осіб, з моменту припинення договору простого товариства, його учасники відповідають:			
1	в порядку регресу;		
2	субсидіарно;		
3	солідарно;		
4	свої часткою вкладу у спільну справу		
8. За договором роздрібної купівлі-продажу продавець, який здійснює підприємницьку діяльність з продажу товару, зобов'язується передати покупцеві товар, що звичайно призначається для (оберіть правильну відповідь):			
1	особистого використання;		
2	використання з метою перепродажу;		
3	виробничого використання;		
4	торговельного використання;		
9. Суб'єктами інформаційних відносин є:			
1	громадяни, юридичні особи, держава;		
2	біженці, держава, державні службовці;		
3	інші держави, дієздатні громадяни України, особи без громадянства;		
4	юридичні особи, громадяни України, біженці.		
10. Оферта – це: _____			

9. Методи навчання

1. Особистісно орієнтовані методи навчання. Творчо-дослідницькі завдання.
2. Проблемне навчання.
3. Комп'ютерне навчання.

10. Форми контролю

Усне опитування, практичні завдання з вирішення кейсів, завдання для проміжного і підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається відповідно за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26 квітня 2023р. (протокол №10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90–100	Відмінно	
74-89	Добре	
60–73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	

Для визначення *рейтингу* студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни.
4. Матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять; завдання для модульних контрольних робіт для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу).
5. Перелік питань до екзамену.
6. Електронний навчальний курс.

13. Рекомендована література

Основна література

1. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник / А.Ю. Нашинець-Наумова. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
2. Інформаційне право України : навчальний посібник / А. М. Куліш, Т. А. Кобзева, В. С. Шапіро. – Суми : Сумський державний університет, 2016. 108 с.
3. Ткачук Т.Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір : монографія. — К. : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. 411 с.
4. Цимбалюк В.С. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. — К : Знання, 2004. 274 с.
5. Юдін О.К. Інформаційна безпека держави : навч. посібник / О.К. Юдін, В.М. Богуш. — Х. : Консул, 2013. 576 с.
6. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології : монографія / І.В. Арістова, О.А. Баранов, О.П. Дзьобань та ін.; за заг. ред. проф. К.І. Белякова. — Київ : КВІЦ, 2019. 344 с.
7. Енциклопедія цивільного права України / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України / Ярославна Миколаївна Шевченко (відп.ред.). — К. : Ін Юре, 2009. 950с.
8. Цивільне право : навч. практикум / кол. авт. : К.Р. Резворович (заг. ред.), М.П. Юніна, А.С. Ділігул та ін. – Дніпро : ДДУВС, 2022. 220 с.
9. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, Р. А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2010. 976 с.
10. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред Р.Б. Шишки – К.: Видавництво Ліра, 2018. 736 с.
11. Цивільне право України : навч. посіб. до складання вступ. випробування в магістратуру у форматі ЗНО / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. Є. Ходико. – Харків : Право, 2021. 396 с.

Допоміжна література

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах // За ред. А.С.Довгєрта. – Книги 1,2: Нормативні акти і документи. Європейська інтергація України // Уклад. В.С.Дроб'язко. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2001. 520 с.

2. Безух О. В., Волянська Г. М., Галянтич М. К., Довгерт А. С., Кампо В. М.. Актуальні проблеми методології приватного права / Академія правових наук України. НДІ приватного права і підприємництва / О. Д. Крупчан (заг.ред.). — К. : НДІ приватного права і підприємства АПрН України, 2005. 264 с.
3. Костецька Т.А. Інформаційне право України : навч. посіб. / Т. А. Костецька ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К. : КНТЕУ, 2009. 169 с.
4. Марущак А. І. Інформаційне право України : підручник для студентів вузів / А. І. Марущак. — К. : Дакор, 2011. 451 с.
5. Луць В. В. Контракти в підприємницькій діяльності: навч. посіб. / В.В. Луць //МОН України. — 2-е вид., перероб. і доп. — К. : Юрінком Інтер, 2008. 576 с.
6. Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності / за заг. ред. акад. АПрН України В. В. Луця; Акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва / Луць (Ред.). — К. : НДІ приват. права і підприємництва, 2009. 299 с.
7. Синєокий О. В. Високотехнологічне інформаційне право України : навчальний посібник для студентів вузів / О. В. Синєокий. — Х. : Право, 2010. 360 с.
8. Цимбалюк В. С. Інформаційне право : основи теорії і практики : монографія / В. С. Цимбалюк. — К. : Освіта України, 2010. 389 с.
9. Цюра В.В. Речові права на чуже майно / В.В. Цюра. Науково-практичний посібник. — К.: КНТ, 2006. 136 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <http://www.rada.kiev.ua/http://www.rada.kiev.ua/>.
2. Офіційний сайт Національна академія внутрішніх справ України URL : <http://www.naiu.kiev.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офі Нормативні акти України URL : <http://www.nau.kiev.ua>.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.